

Patrycja Szcześniak

Rola kapitału ludzkiego w nowej gospodarce

Ekonomiczne Problemy Usług nr 105, 253-262

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PATRYCJA SZCZEŚNIAK

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

ROLA KAPITAŁU LUDZKIEGO W NOWEJ GOSPODARCE

Wprowadzenie

„Nowa gospodarka” jest jedną z najciekawszych koncepcji współczesnego świata. Zakłada reorientację współczesnej gospodarki w kierunku gospodarki opartej na informacyjnych i telekomunikacyjnych technologiach. Oznacza to, że informacja oraz wiedza stają się najcenniejszymi elementami, które są jednocześnie cechami konstytuującymi „nową gospodarkę”, a kluczową rolę w rozwoju tej koncepcji odgrywa kapitał ludzki. Budowa „nowej gospodarki” w XXI wieku staje się zatem wyzwaniem dla gospodarek wszystkich państw, gdyż realizacja tej koncepcji zdecydowanie wpływa na osiągnięcie wysokiego poziomu rozwoju oraz konkurencyjności.

Niniejszy artykuł stawia sobie za cel ukazanie roli kapitału ludzkiego w kształtowaniu i rozwoju koncepcji „nowej gospodarki”, w której to wysoka jakość kapitału ludzkiego jest główną determinantą wzrostu gospodarczego. Podejmowana problematyka wydaje się szczególnie istotna ze względu na dążenie Unii Europejskiej do uczynienia z unijnej gospodarki jednej z najbardziej konkurencyjnych i dynamicznych gospodarek świata, która poprzez wsparcie postępu naukowo-technicznego jest oparta na wiedzy¹.

---

¹ Por. art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, Dz.U. UE C 83 z 30.03.2010.

1. Pojęcie kapitału ludzkiego

Pojęcie kapitału ludzkiego po raz pierwszy wprowadził W. Petty w XVII wieku. Zauważył on, że kapitał tkwiący w człowieku charakteryzuje się wieloma podobieństwami z kapitałem trwałym (rzeczowym)². Podobnie jak Petty uważał A. Smith, który upatrywał w pracy źródło bogacenia się człowieka, a zarazem źródło bogactwa społeczeństwa³.

Renesans badań nad pojęciem kapitału ludzkiego nastąpił w latach 60. XX wieku dzięki pracom T.W. Schultza, który uważany jest za twórcę teorii kapitału ludzkiego. Schultz opisywał kapitał ludzki jako „wszystkie ludzkie zdolności (...) wrodzone lub nabyte. Każdy człowiek rodzi się z pewnym szczególnym zespołem genów określającym jego wrodzone zdolności. Cechy nabytej zdolności populacji, które mają wartość i mogą być wzbogacane za pomocą odpowiedniego inwestowania, będziemy uważać za kapitał ludzki”⁴. Z definicji tej wynika, że kapitał ludzki, jako ucieleśniony w człowieku i nierozzerwalnie z nim związany, jest specyficznym rodzajem kapitału, który nie posiada własnego rynku i nie może być przedmiotem obrotu.

Pojęcie kapitału ludzkiego koncentruje się przede wszystkim na aspektach jakościowych, którymi są wiedza i umiejętności. Jest to kategoria dynamiczna, która umożliwia tworzenie nowych wartości. Współcześnie w nauce funkcjonuje wiele definicji kapitału ludzkiego. Wyróżnić można jednak dwa podstawowe ujęcia kapitału ludzkiego:

1. *Sensu stricto* – w ujęciu tym kapitał ludzki pojmowany jest jako efekt inwestycji w oświatę i kulturę (cecha jakościowa gospodarki zasobu pracy społecznej).
2. *Sensu largo* – to szerokie ujęcie wskazuje, że oprócz nakładów lub inwestycji składających się na zasób kapitału ludzkiego należy również zaliczyć inwestycje w zdrowie, ochronę środowiska naturalnego oraz kulturę⁵.

Dla koncepcji „nowej gospodarki” szczególnie istotne jest ekonomiczne ujęcie kapitału ludzkiego, gdzie kapitał ludzki definiowany jest jako zdolność do wytwarzania wartości ekonomicznych, a zdolność ta zależy od wielu czynników, w tym: wiedzy, umiejętności, zdrowia, energii witalnej, wyznawanych wartości, kultury

---

² R.S. Domański: *Kapitał ludzki i wzrost gospodarczy*, PWN, Warszawa 1993, s. 31.

³ B. Szlachta: *Słownik społeczny*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2004, s. 490.

⁴ T.W. Schultz: *Investing In People: The Economics of Population Quality*, University of California, Berkeley 1981, s. 21, cyt. za: J. Fitz-Enz: *Rentowność inwestycji w kapitał ludzki*, Oficyna Ekonomiczna – Dom Wydawniczy ABC, Kraków 2001, s. 9.

⁵ B. Ślusarczyk: *Kapitał ludzki jako czynnik determinujący zdolność konkurencyjną gospodarki narodowej*, w: *Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy. Kapitał ludzki i intelektualny*, cz. 1, red. M.G. Woźniak, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2005, s. 281.

czy tradycji⁶. Niektóre z tych cech są wrodzone (np. zdrowie i energia), jednak ulegają stopniowej deprecjacji, co wymaga znacznych nakładów na ich odnowienie. Inne natomiast, jak wiedza i umiejętności, nabywane są przez całe życie w procesie kształcenia. „W dobie gospodarki opartej na wiedzy proces uczenia się przeciąga się na całe życie jednostki, wymuszają to szybko zachodzące zmiany w codziennym życiu”⁷.

2. Rola kapitału ludzkiego w „nowej gospodarce”

„Nowa gospodarka” to termin pochodzący ze Stanów Zjednoczonych, którego kariera rozpoczęła się w ostatnich latach XX wieku. Pochodzi ono od ang. *new economy*, a swym zakresem pojęciowym obejmuje również takie określenia, jak gospodarka informacyjna, cyfrowa, oparta na wiedzy oraz społeczeństwo informacyjne, postindustrialne.

Nie ma jednej definicji „nowej gospodarki”. W literaturze przedmiotu występuje wiele definicji opisowych, które zawierają zbiór cech charakterystycznych dla tej koncepcji. OECD definiuje „nową gospodarkę”, którą określa mianem gospodarki opartej na wiedzy jako gospodarkę bezpośrednio bazującą na produkcji, dystrybucji i wykorzystaniu wiedzy i informacji⁸. Grzegorz W. Kołodko definiuje „nową gospodarkę” jako „zespół nowych zjawisk, procesów i zależności ekonomicznych, finansowych i kulturowych będących efektem współczesnego postępu technologicznego, który jest stymulowany przez coraz bardziej zaawansowaną komputeryzację i rozwój światowej sieci Internetu”⁹. Procesy te niektórzy określają mianem rewolucji, nawet na miarę rewolucji przemysłowej, głównie z uwagi na fakt, że powstanie i gwałtowna ekspansja nowoczesnych technologii spowodowały przewartościowanie podstawowych zasobów produkcji oraz zrewolucjonizowały politykę gospodarczą państw¹⁰.

Fundamentem „nowej gospodarki” jest wiedza oraz informacja, które uzupełniają podstawowe czynniki wytwórcze, takie jak praca, ziemia oraz kapitał. Stale

---

⁶ G. Wronowska: *Gospodarka oparta na wiedzy jako etap ewolucji współczesnej gospodarki*, w: *Unifikacja gospodarek europejskich: szanse i zagrożenia*, red. A. Manikowski, A. Psyka, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2004, s. 430.

⁷ *Ibidem*.

⁸ J. Woronecki: *Nowa gospodarka miraż czy rzeczywistość? Doktryna, praktyka, optyka OECD*, w: *Gospodarka oparta na wiedzy. Wyzwanie dla Polski XXI wieku*, red. A. Kukliński, KBN, Warszawa 2001, s. 51.

⁹ G.W. Kołodko: „Nowa gospodarka”, *stare problemy*, w: „Nowa gospodarka” i *stare problemy. Perspektywy szybkiego wzrostu w krajach posocjalistycznych*, red. G.W. Kołodko, M. Piątkowski, WSPiZ, Warszawa 2002, s. 15.

¹⁰ A. Barańska: *Kształtowanie „nowej gospodarki” i społeczeństwa informacyjnego*, Biuro Studiów i Ekspertyz nr 203, Warszawa 2002, s. 1.

rosnącą wartość wiedzy i informacji zawdzięczać należy powstaniu Internetu, który obecnie wykorzystywany jest we wszystkich dziedzinach gospodarowania i życia społecznego oraz globalizacji, która integruje różne rynki, tworząc jeden rynek światowy.

Dla rozwoju koncepcji „nowej gospodarki” szczególnie istotne są cztery obszary:

- system innowacyjny: tworzenie nowych technologii, efektywna adaptacja wiedzy istniejącej,
- infrastruktura ICT (ang. *Information and Communication Technologies*): komunikacja, przetwarzanie i przekazywanie informacji,
- system edukacyjny: tworzenie, przekazywanie i wykorzystywanie wiedzy,
- infrastruktura makroekonomiczna i instytucjonalna: warunki do swobodnego przepływu wiedzy, pobudzanie innowacyjności i przedsiębiorczości¹¹.

Inwestowanie w powyższe obszary może przyczynić się do przyspieszenia wzrostu gospodarczego. Innymi słowy, postęp technologiczny, który napędzany jest innowacjami informatyki i telekomunikacji jest stałym i najistotniejszym elementem światowej gospodarki, a jego pozytywne skutki widoczne są na poziomie zarówno mikro- jak i makroekonomicznym. Za najważniejsze aspekty „nowej gospodarki” można uznać:

- na poziomie mikroekonomicznym: obniżenie kosztów działalności przedsiębiorstw, zwiększenie specjalizacji i współpracy, automatyzację transakcji, odchodzenie od produkcji na rynki masowe, zdolność do integracji ludzi, procesów i technologii, rozwój i ekspansję określonych branż, wykorzystywanie technik informacyjnych, nowe techniki finansowania przedsiębiorstw, działalność przedsiębiorstw w procesach globalizacji;
- na poziomie makroekonomicznym: przyspieszenie tempa integracji, harmonizację międzynarodową, koordynację działań związanych z postępem w technice informatycznej i telekomunikacyjnej¹².

Podsumowując, należy stwierdzić, że rozwój „nowej gospodarki” oraz jej pozytywne aspekty przyspieszające wzrost gospodarczy uzależnione są od rozwoju potencjału intelektualnego społeczeństwa, które poprzez sprawne operowanie wiedzą i informacją wytwarza nowoczesne technologie będące siłą napędową „nowej gospodarki”. Trafnie wyjaśnia specyfikę „nowej gospodarki” obrazowy opis przytoczony za K. Piechem: „Kiedy mówimy o nowej gospodarce, mówimy o świecie, w którym ludzie pracują swoimi mózгами, a nie rękoma. O świecie, w którym technologia komunikacyjna tworzy globalną konkurencję (...). O świecie, w którym

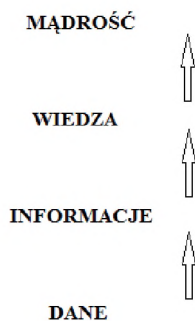
---

¹¹ R. Żelazny: *Możliwości realizacyjne koncepcji „nowej gospodarki” w Polskich warunkach – diagnoza stanu i perspektywy w aspekcie integracji z UE*, w: *Unifikacja gospodarek europejskich: szanse i zagrożenia...*, s. 467.

¹² A. Barańska: *Kształtowanie „nowej gospodarki”...*, s. 1-2.

innowacyjność jest ważniejsza niż produkcja masowa. O świecie, w którym bardziej inwestuje się w nowe pomysły lub w środki do ich stworzenia niż w nowe maszyny. O świecie, w którym szybkie zmiany są normalnością. O świecie przynajmniej tak różnym od tego, co było wcześniej, jak era przemysłowa różniła się od poprzedzającej ją ery feudalnej. O świecie tak odmiennym, że jego powstanie może być określone wyłącznie jako rewolucja¹³.

Jak wspomniano już wcześniej, wiedza stanowi kluczowy zasób „nowej gospodarki”. Jest ona traktowana jako „główny, endogeniczny czynnik kształtujący strukturę produkcji oraz postępu gospodarczego i społecznego, a uczenie się jako sposób pozyskiwania wiedzy jest obecnie najważniejszym procesem gospodarczym¹⁴. Wiedza jest jednak pojęciem bardzo szerokim i związana jest z określeniami takimi, jak dane, informacje, wiedza oraz mądrość¹⁵. Dane są niepołączonymi faktami, które po uporządkowaniu stają się informacjami. Po wyciągnięciu wniosków z uzyskanych informacji przy zaangażowaniu ludzkiego umysłu powstaje wiedza. Wiedza poparta doświadczeniem i umiejętnością przewidywania stanów rzeczy prowadzi do mądrości¹⁶. Zależności między wymienionymi pojęciami przedstawia rysunek 1.

Rys. 1. Zależności między określeniami wiedzy

Źródło: G. Wronowska: *Gospodarka oparta na wiedzy...*, s. 427.

¹³ We're not in the industrial age anymore, New Economy Watch, www.neweconomywatch.com, za: K. Piech: *Perspektywy polityki gospodarczej w dobie nowej gospodarki*, w: *Wpływ otoczenia na zarządzanie i finansowanie przedsiębiorstw*, zCz. 2: *Przedsiębiorstwo wobec wyzwań przyszłości*, red. J. Kaja, SGH, Warszawa 2001, s. 18-19.

¹⁴ G. Wronowska: *Gospodarka oparta na wiedzy jako etap ewolucji...*, s. 427.

¹⁵ S. Kwiatkowski: *Bogactwo z wiedzy*, w: *Gospodarka oparta na wiedzy...*, s. 245.

¹⁶ *Ibidem*.

Wiedza wykorzystywana w „nowej gospodarce” jest wiedzą naukową. W analizie ekonomicznej wyróżnia się dwa pojęcia wiedzy, z których to drugie ma zasadnicze znaczenie w koncepcji „nowej gospodarki”:

- wiedza jako informacja, która wykorzystywana jest w modelach ekonomicznych do podejmowania racjonalnych decyzji,
- wiedza jako aktywa, które biorą udział w procesach produkcji¹⁷.

Wiedza jako czynnik wzrostu gospodarczego jest w „nowej gospodarce” stosowana do określenia nowej wiedzy, która jest potrzebna dla rozwoju oraz jej dostępności i analizy, co zrobić, aby jej wykorzystanie było efektywne. Innymi słowy, wiedza jest niezbędna do wyprodukowania i wykorzystywania innowacyjnych technologii, które w koncepcji „nowej gospodarki” odgrywają zasadniczą rolę.

Jak wspomniano już wcześniej, za powstawanie i dystrybucję wiedzy odpowiada kapitał ludzki, od którego jakości uzależnia się wzrost gospodarczy, gdyż od odpowiedniego poziomu kwalifikacji twórców i użytkowników uzależniony jest rozwój innowacyjnych technologii¹⁸. Co więcej, kapitał ludzki jest zasobem nie tylko wiedzy, ale również umiejętności, zdrowia i energii witalnej.

Rolą kapitału ludzkiego w „nowej gospodarce” jest tworzenie, rozwijanie, efektywne przyswajanie, przekazywanie i wykorzystywanie wiedzy, co przyczynia się do zwiększenia innowacyjności gospodarki, a zatem staje się ona bardziej konkurencyjna na globalnym rynku. Kapitał ludzki kreuje gospodarkę wiedzy poprzez inwestowanie przede wszystkim w wykształcenie, ale również znajomość technologii informacyjno-komunikacyjnych, umiejętność pozyskiwania i wykorzystywania informacji ze źródeł elektronicznych, szybkie komunikowanie się czy znajomość języków obcych (głównie języka angielskiego, który jest fundamentalnym językiem Internetu i nauki). Kapitał ludzki dynamizuje wzrost gospodarczy oraz zapewnia zdolność konkurencyjną wielu współczesnych państw. Oznacza to, że kapitał ludzki daje narodowym gospodarkom szanse na wygraną w wyścigu innowacyjnych gospodarek światowych. Potwierdzają to badania czynników wzrostu gospodarczego, jakie przeprowadzono w państwach Europy Zachodniej w połowie XX wieku przez Europejską Komisję Gospodarczą w Genewie. Badania te wykazały, że największy wpływ na tempo wzrostu gospodarczego w przeważającej liczbie krajów wywierał czynnik wiedzy i postępu techniczno-organizacyjnego. Ich udział w ogólnym wzroście gospodarczym kształtował się w poszczególnych krajach na następujących

---

¹⁷ Z. Chojnicki: *Wiedza dla gospodarki w perspektywie OECD*, w: *Gospodarka oparta na wiedzy...*, s. 80.

¹⁸ K. Janc: *Znaczenie kapitału ludzkiego w procesach globalizacji*, w: *Człowiek, region, państwo w procesach globalizacji, regionalizacji oraz integracji*, red. G. Rdzanek, E. Stadtmüller, Oficyna Wydawnicza Arboretum, Warszawa 2004, s. 71.

poziomach: w Niemczech – 61%, we Włoszech – 69%, w Holandii – 54%, we Francji – 62%, w Norwegii – 52%, Szwecji – 73%, Wielkiej Brytanii – 46%¹⁹.

Aby kapitał ludzki odgrywał swoją rolę w kreowaniu „nowej gospodarki”, musi być zapewniona jego wysoka jakość, co można zagwarantować poprzez stworzenie odpowiednich warunków do wykorzystywania i dalszego rozwoju kapitału ludzkiego. Warunki te uzależnione są m.in. od:

- zwiększenia nakładów na rozwój badań naukowo-technicznych,
- podniesienia poziomu kształcenia (w tym szczególnie w zakresie szkolnictwa wyższego),
- promowania istotnych dla rozwoju gospodarki wiedzy kierunków studiów,
- udzielania ulg i zwolnień podatkowych dla prywatnych podmiotów gospodarczych finansujących prace badawczo-rozwojowe,
- zmiany nastawienia decydentów wobec roli kapitału ludzkiego i przyznanie mu priorytetowej roli w kreowaniu gospodarki wiedzy²⁰.

O jakości kapitału ludzkiego świadczy zdolność społeczeństwa do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, także do przekwalifikowywania, które oznacza łatwość reagowania na szybkie zmiany, silne więzi pomiędzy nauką a biznesem oraz otwartość na nowe rozwiązania²¹. Jakość kapitału ludzkiego jest skutkiem inwestowania w jego rozwój. Szczególnymi elementami tych inwestycji są wysokie nakłady na wykształcenie, podnoszenie kwalifikacji oraz umiejętność twórczego myślenia, co w efekcie generuje wzrost innowacyjności gospodarki oraz zwiększa jej konkurencyjność i przyspiesza proces przechodzenia współczesnej gospodarki do gospodarki opartej na wiedzy (rys. 2).

Kapitał ludzki, jako nośnik wiedzy technologicznej, w koncepcji „nowej gospodarki” jest fundamentem postępu naukowo-technicznego. „Rozwój oparty na innowacjach to rozwój oparty na wiedzy. Uzależnienie trwałego wzrostu gospodarczego od kapitału ludzkiego prowadzi do konieczności ciągłego weń inwestowania”²². Wysoka jakość kapitału ludzkiego przyczynia się do przetwarzania współczesnej gospodarki w „nową gospodarke” oraz jest gwarantem skutecznego włączenia się do światowej konkurencji.

---

¹⁹ A. Harasimowicz: *Kapitał intelektualny jako czynnik wyrównywania dysproporcji w poziomie rozwoju gospodarczego regionów Unii Europejskiej (na przykładzie Polski)*, „Optimum – studia ekonomiczne” 2005, nr 1, s. 161.

²⁰ D. Witczak-Raszewska, E. Gąsiorowska: *Rola kapitału ludzkiego w kreowaniu gospodarki wiedzy*, w: *Polska gospodarka w UE. Innowacyjność, konkurencyjność, nowe wyzwania*, Międzynarodowa Konferencja Młodych Ekonomistów, Gdańsk 2005, s. 12.

²¹ K. Janc: *Znaczenie kapitału ludzkiego...*, s. 82.

²² *Ibidem*.

Rys. 2. Etapy dochodzenia do gospodarki opartej na wiedzy

Źródło: I. Markiewicz-Halemba: *Rola kapitału ludzkiego w procesie przechodzenia do gospodarki opartej na wiedzy*, w: *Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy...*, s. 259.

Podsumowanie

Rolą kapitału ludzkiego w „nowej gospodarce” jest wytworzenie i zarządzanie wiedzą, która jest podstawą wytworzenia wysokiego poziomu innowacyjności, a w konsekwencji również konkurencyjności na rynku globalnym. Inwestowanie w wysoką jakość kapitału ludzkiego jest gwarancją sprostania przez gospodarki współczesnym procesom globalizacyjnym. Kapitał ludzki, będący podstawą wzrostu innowacyjnego, przyczynił się do zwrotu w myśleniu o gospodarowaniu również w zakresie zmniejszania dystansu rozwojowego.

„Nowa gospodarka” jest koncepcją, której realizacja przyczynia się do wzrostu gospodarczego. Jej fundamentalnym założeniem jest inwestowanie w kapitał ludzki jako najistotniejszy czynnik niezbędny w procesie zmian technologicznych. Innymi słowy, kapitał ludzki z zakumulowaną w nim wiedzą jest w „nowej gospodarce” osią nauki i techniki.

Wysoka jakość kapitału ludzkiego gwarantuje wzrost wiedzy i umiejętności, a w konsekwencji wzrost produktywności, dlatego podnoszenie jego poziomu powinno być podstawowym priorytetem polityki gospodarczej każdego państwa zakładającego zrównoważony wzrost gospodarczy. Rozwój wiedzy za sprawą kapitału ludzkiego we wszystkich sektorach jest podstawą rozwoju całej gospodarki. Innymi słowy, konsekwencją inwestowania w kapitał ludzki i jego jakość jest szybkie przechodzenie do gospodarki opartej na wiedzy.

Literatura

1. Barańska A.: *Kształtowanie „nowej gospodarki” i społeczeństwa informacyjnego*, Biuro Studiów i Ekspertyz, nr 203, Warszawa 2002.
2. Chojnicki Z.: *Wiedza dla gospodarki w perspektywie OECD*, w: *Gospodarka oparta na wiedzy. Wyzwanie dla Polski XXI wieku*, red. A. Kukliński (red.), KBN, Warszawa 2001.
3. Domański R.S.: *Kapitał ludzki i wzrost gospodarczy*, PWN, Warszawa 1993.
4. Fitz-Enz J.: *Rentowność inwestycji w kapitał ludzki*, Oficyna Ekonomiczna – Dom Wydawniczy ABC, Kraków 2001.
5. Harasimowicz A., *Kapitał intelektualny jako czynnik wyrównywania dysproporcji w poziomie rozwoju gospodarczego regionów Unii Europejskiej (na przykładzie Polski)*, „Optimum – studia ekonomiczne”, 2005, nr 1.
6. Janc K.: *Znaczenie kapitału ludzkiego w procesach globalizacji*, w: *Człowiek, region, państwo w procesach globalizacji, regionalizacji oraz integracji*, red. G. Rdzanek, E. Stadtmüller, Oficyna Wydawnicza Arboretum, Warszawa 2004.
7. Kolodko G.W.: *„Nowa gospodarka”, stare problemy*, w: *„Nowa gospodarka” i stare problemy. Perspektywy szybkiego wzrostu w krajach posocjalistycznych*, red. G.W. Kolodko, M. Piątkowski, WSPiZ, Warszawa 2002.
8. Kwiatkowski S.: *Bogactwo z wiedzy*, w: *Gospodarka oparta na wiedzy. Wyzwanie dla Polski XXI wieku*, red. A. Kukliński, KBN, Warszawa 2001.
9. Markiewicz-Halemba I., *Rola kapitału ludzkiego w procesie przechodzenia do gospodarki opartej na wiedzy*, w: *Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy. Kapitał ludzki i intelektualny*, cz. 1, red. M.G. Woźniak, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2005.
10. Piech K.: *Perspektywy polityki gospodarczej w dobie nowej gospodarki*, w: *Wpływ otoczenia na zarządzanie i finansowanie przedsiębiorstw. Część 1: Przedsiębiorstwo wobec wyzwań przyszłości*, red. J. Kaja, SGH, Warszawa 2001.
11. Szlachta B.: *Słownik społeczny*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2004.
12. Ślusarczyk B., *Kapitał ludzki jako czynnik determinujący zdolność konkurencyjną gospodarki narodowej*, w: *Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy. Kapitał ludzki i intelektualny*, cz. 1, red. M.G. Woźniak, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2005.
13. Traktat o Unii Europejskiej, Dz.U. UE C 83 z 30.3.2010.
14. Witczak D., Gąsiorowska E., *Rola kapitału ludzkiego w kreowaniu gospodarki wiedzy*, w: *Polska gospodarka w UE. Innowacyjność, konkurencyjność, nowe wyzwania*, Międzynarodowa Konferencja Młodych Ekonomistów, Gdańsk 2005.
15. Woronecki J.: *Nowa gospodarka miraż czy rzeczywistość? Doktryna, praktyka, optyka OECD*, w: *Gospodarka oparta na wiedzy. Wyzwanie dla Polski XXI wieku*, red. A. Kukliński, KBN, Warszawa 2001.

16. Wronowska G.: *Gospodarka oparta na wiedzy jako etap ewolucji współczesnej gospodarki*, w: *Unifikacja gospodarek europejskich: szanse i zagrożenia*, red. A. Manikowski, A. Psyka, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2004.
17. Żelazny R.: *Możliwości realizacyjne koncepcji „nowej gospodarki” w Polskich warunkach – diagnoza stanu i perspektywy w aspekcie integracji z UE*, w: *Unifikacja gospodarek europejskich: szanse i zagrożenia*, red. A. Manikowski, A. Psyk, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2004.

THE ROLE OF HUMAN CAPITAL IN THE NEW ECONOMY

Summary

The aim of this article is to present the role of human capital in shaping and developing the concept of the new economy, in which the high quality of human capital is the main determinant of economic growth. The author, by explaining the concept of the new economy, draws attention to the fact that in the twenty-first century, the most valuable resource is human capital, which is a product of knowledge, and this is the foundation of scientific and technological progress.

Translated by Patrycja Szcześniak